

11. SINIF DİN KÜLTÜRÜ DERS NOTLARI

1. ÜNİTE : DÜNYA VE AHİRET

Varoluşun Ve Hayatın Anlamı

Allah (c.c.) insanı akıllı, düşünen ve irade sahibi bir varlık olarak yaratmış, buna göre de insanı yaptığı eylemlerden sorumlu tutmuştur. Akıllı ve özgür iradeye sahip olan insan, yaptığı en küçük iyiliğin mükâfatını göreceği gibi yaptığı en küçük kötülükten de sorumlu olacaktır. İnsan, sahip olduğu bu özelliklerle diğer varlıklardan ayrıcalıklı bir konuma sahiptir.

İnsan varoluşun sebebini, hayatın amacını, ölüm sonrası neler olacağını araştırarak bir cevap bulmak ister. İnsanın bu arayışı, varoluş ve hayatın anlamı açısından önemli bir durumdur çünkü insan ancak bu sorulara cevap bulabilirse mutlu ve huzurlu olur.

İnsanın doğması ve ölümü, kişinin iradesi dışında meydana geldiği için insana hayat bahşeden güç, ona bir gaye vermiştir. Buna göre kâinatta gayesiz hiçbir varlık bulunmamaktadır. İslam dinine göre hayatın en yüce ve en kutsal gayesi, yüce Allah'ı (c.c.) tanımak, iman etmek ve O'na ibadet etmektir. Allah (c.c.) Kur'an'da şöyle buyurur: "Ben cinleri ve insanları, başka değil, sırf bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zâriyat suresi, 56. ayet.)

Hayatın gayesi veya amaçlarından biri de iyilik yapmaktır. Hayatın amacı, Allah'a (c.c.) iman etmek ve bu inanca göre yaşamaktır. Aynı zamanda, iyilik ve güzellikte yarışmaktır. İnsan, bu hayattaki amacı bilmeli Allah'a (c.c.) imana ederek O'nun rızasına uygun bir hayat sürmelidir.

Ahiret hayatına imanın, insan hayatı üzerinde derin etkileri ve faydaları vardır. İnsan ahiretini bu dünyada yaptıklarıyla kazandığı gibi dünyasını da ahirete olan imanı sayesinde Allah'ın (c.c.) emrettiği şekilde düzenli ve güzel bir şekilde yaşar.

Dünya hayatını boş, gereksiz ve haram davranışlardan uzak durarak yaşar. Ahirete iman etmek insan hayatına anlam katar, yön verir, değer kazandırır. Bu inanç, insana bütün davranışlarını yüce bir gaye için yaptığı bilincini aşılır. Ebedî hayatı hesaba katarak hareket eden insan, kötülüklerden uzak durur. Dünya hayatını iyilik, dürüstlük, yardımseverlik, yalnızca Yaratıcı'ya kulluk gibi salih ameller üzerine inşa eder.

Ahiret Âlemi

Ahiret, dünya hayatından sonra başlayıp sonsuza kadar devam eden, ölüm sonrası hayat demektir. Ahiret bu dünyada yaptıklarımızın karşılığını göreceğimiz yerdir. Ahirete iman etmek ise ölümden sonra tekrar dirilmeye ve dünyada yapılan davranışların karşılığının görüleceğine inanmak demektir.

Ahiret dünya hayatını takip eden fakat ondan daha uzun olan ebediyet âlemine ait çeşitli merhaleler ve hâllerden ibarettir. Kıyametle birlikte tüm insanlar ölecek, sonra dirilecek ve ahiret hayatı başlayacaktır. Ahirete imanla ilgili olan bu aşamalar: Ölüm, kıyamet, diriliş, mahşer, hesap, mizan, cennet ve cehennemdir. Ahiret gününe iman etmek, bunlara inanmak demektir.

İslam dini; ölümün, dünya hayatından ahiret hayatına bir geçiş olduğunu ifade etmiştir. Bu durumda ölüm, bir yok oluş ve son değil bir dünyayı diğerine bağlayan bir aşama olmaktadır. İslam'a göre ölüm, Allah'tan (c.c.) gelen bir varlığın yine O'na dönmesi olarak açıklanmaktadır. Bu ise insanda kaygı ve korkudan ziyade ümit yaratan bir hakikat olmaktadır. Ölüm, Allah'ın (c.c.) bu dünyaya koyduğu bir kural ve doğal bir olaydır. İnsanın doğması nasıl tabii bir olaysa ölüm de tabii bir olay sayılmaktadır. İnsanlar öldüğünde toprağa gömülerek yaratıldığı öze geri döndürülecek, orada Allah'ın (c.c.) dilediği vakte kadar bekletilecek ve hesap vermek için yeniden diriltilecek ve mahşerde bir araya toplanacaktır. Haşır günü herkes kendi derdiyle meşgul olacağı için en yakınındaki insanlarla bile ilgilenemeyecek, onlardan kaçacaktır. Mahşerde hiç kimseye haksızlık yapılmayacaktır. Allah (c.c.) adildir. Kim zerre kadar iyilik yapmışsa mükâfatını görecektir kim de zerre kadar kötülük yapmışsa hesabını verecek ve karşılığını alacaktır.

Kıyamet günü hesap görülüp herkesin yeri belli olduktan sonra cennet ve cehennem hayatı başlayacaktır. İslam dinine göre Allah'a (c.c.) iman edip salih amel işleyenler doğrudan cennete, inkâr edenler ise cehenneme gidecektir. Allah'a (c.c.) iman edip günah işleyenler ise cezalarını çektikten sonra cennete gidecektir.

Ahirete Uğurlama

Ölen bir insana karşı yakınlarının ve diğer insanların bazı görev ve sorumlulukları vardır. Bunlar hem insani hem de dinî görevler arasında yer alır. Ölen kişiyi ahirete uğurlarken yapılması gereken görevlerin başında onu yıkama, kefenleme, cenaze namazını kılma, mezara defnetme, Kur'an okuma ve dua etme gibi işlemler gelmektedir. Bunların yanında ölen kimsenin yakınlarına "başsağlığı dileme", bir başka ifadeyle taziyede bulunma da vefat eden kimselerin ardından yerine getirmemiz gereken dinî ve insani bir görevdir.

Cenaze Namazı

Ölen bir kişinin arkasından yapılan dinî uygulamalardan biri de cenaze namazı kılmaktır. Cenaze namazı ölen bir kişi için dua niteliği taşıyan farz-ı kifaye bir namaz olup yerine getirilmesi gereken son bir görevdir. Cenaze namazını kılmak farz-ı kifayedir. Bu namazı Müslümanlardan bir kısmının kılmasıyla diğer kişilerin üzerinden farz sorumluluğu kalkmış olur. Eğer ölen kişinin cenaze namazını hiç kimse kılmazsa o yerleşim yerindeki tüm Müslümanlar bundan sorumlu olurlar. Bu nedenle cenaze namazını kılmak hem insani hem de dinî bir sorumluluktur.

Kur'an'dan Mesajlar: Bakara Suresi 153 – 157. Ayetler

Kur'an'ı Kerim, Müslümanlar için bir yaşam kitabıdır. Her hareketlerini ve yaşayış biçimlerini Kur'an'ı Kerim'e göre belirleyen Müslümanlar, ayetlerde verilen mesajları yerine getirerek Allah'ın (c.c) rızasını kazanırlar ve Allah'ın vaat ettiği Cennet'e girerler. Bakara Suresi 153-157. Ayetlerde verilen mesajlar da yine iman etmiş insanlara yol gösterici bir rehber niteliğindedir.

"Ey iman edenler! Sabır ve namazla yardım dileyin. Şüphesiz Allah sabredenlerin yanındadır." (Bakara 153)

"Allah yolunda öldürülenler için "ölüler" demeyin. Hayır, onlar diridirler, fakat siz bilemezsiniz." (Bakara-154)

"Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla; mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle sınavacağız. Sabredenleri müjdele!" (Bakara -155)

"Onlar, başlarına bir musibet geldiğinde, "Doğrusu biz Allah'a aidiz ve kuşkusuz O'na döneceğiz" derler." (Bakara -156)

"İşte rablerinin lütufları ve rahmeti bunlar içindir ve işte doğru yola ulaşmış olanlar da bunlardır." (Bakara -157)

Bakara 153. Ayette verilen mesaj:

İnsan, yaşamı boyunca Allah'ın (c.c) murad ettiği bir takım imtihanlara tabii tutulur. Bu imtihanlar karşısında insan nasıl davranacağını bilirse ve buna göre hareket ederse mutlaka kurtuluşa erer. Allah (c.c) bu ayet-i kerimede iman eden insanlara hitap ederek "Sabır ve namazla yardım dileyin" demektedir. Yani başa gelen musibetler karşısında kişi sabredip namaz kılsa Allah (c.c) yardımını gönderir ve kişinin yanında olur.

Bakara Suresi 154. Ayette Verilen Mesaj:

Allah yolunda ölen insanlara "şehit" denir. Yani hayatını Allah (c.c) rızasını kazanmak için feda eden kişilere bu isim verilir ve şehitler, Allah katında ölü sayılmazlar. Biz insanlar, onların öldüklerini zannederiz ama yanılırız. Çünkü şehitler, makam bakımından çok yüksek mertebeye yer alırlar ve bizim onların yaşadığını hissetmemiz mümkün değildir. Bu nedenle Allah'u taala ayet-i kerimesinde "onlar için ölüler demeyin" demektedir.

Bakara Suresi 155. Ayette Verilen Mesaj:

İnsanoğlu, hayatı boyunca sürekli zevk içinde rahatlık içinde olmaz. Bazen sıkıcı zamanlar da yaşayabilir, imtihanlarla da karşı karşıya kalabilir. İman edenler ise tüm bunların karşısında

sabrederek Allah'a sığınır. Bu ayet-i kerimede, bu şekilde davranan insanların müjdelendiği belirtilmektedir. Yani isyana girmeden Allah'a tevekkül edenler, kesinlikle başlarına gelenler karşısında sabırlı davrandıklarında kazananlardan olurlar.

Bakara Suresi 156. Ayette Verilen Mesaj:

İnsan, dünyada iken türlü imtihanlarla imtihan edilir. Ancak iman edenler, başlarına bir bela geldiğinde, ahireti hatırlarlar ve "Allah'tan geldik, dönüşümüz yine O'nadır" derler. Yani dünya sıkıntılarının geçici olduğunun farkında olurlar ve başlarına gelen musibetleri büyütmezler.

Elbette bunların hepsinin biteceğine inanırlar ve böylelikle başlarına gelen musibetler karşısından evhama kapılmazlar, isyana düşmezler.

Bakara Suresi 157. Ayette Verilen Mesaj:

Bakara Suresi'nin 155. Ayetinden 157. Ayetine kadar olan kısım birbirinin devamıdır. Bu ayette Allah (c.c) yukarıda söylediğimiz gibi davrandığında hem Allah'ın (c.c) rızasına ulaşır hem de kurtuluşa erer. Nitekim Allah (c.c) da ayeti kerimesinde "İşte rablerinin lutufları ve rahmeti bunlar içindir ve işte doğru yola ulaşmış olanlar da bunlardır" şeklinde buyurmaktadır.

Kur'an'ı Kerim'in tüm ayetlerinin inananlar için bir rahmet kaynağı olduğunu başında da söylemiştik. Bakara Suresi 153-157. Ayetlerde verilen mesajlar incelendiğinde aslında her insanın başına gelebilecek birtakım olaylar ve karşılığında nasıl davranılması gerektiği ile ilgili bilgiler verilmektedir. Allah'ın rızasını kazanmak ve O'nun lütfuna mazhar olabilmek için söylenenleri yerine getirmek ve bu doğrultuda bir hayat yaşamak gerekir.

2. ÜNİTE : KUR'AN'A GÖRE HZ MUHAMMED

Muhammed'in Şahsiyeti

Peygamberler, Allah'ın kulları arasından seçtiği ve vahiyle şereflendirerek emir ve yasaklarını insanlara ulaştırmak üzere görevlendirdiği elçilerdir. Hz. Muhammed (s.a.v.) son peygamberdir. Hz. Muhammed (s.a.v.) diğer peygamberler gibi bir beşer ve bir peygamberdir. O da diğer insanlar gibi bir anne babadan dünyaya gelmiş, büyümüş, evlenmiş ve çocukları olmuştur. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamber oluşu onun sıradan bir insan olmadığının da bir göstergesidir. O, güzel ahlakı ile insanlar arasında örnek gösterilen bir peygamberdir. Allah (c.c.) Kur'an'da bu konuda şöyle buyurmaktadır: "Sen elbette üstün bir ahlaka sahipsindir." (Kalem suresi, 4. ayet.) Peygamberimizin (s.a.v.) attığı her adım, söylediği her söz, yaptığı her iş, geliştirdiği her ilişki bizim için örnektir çünkü Allah'ın (c.c.) örnek olarak takdim ettiği bir insan tabii ki bizler için rehber ve örnek olacaktır. O, her davranışı ile insanlara rol model olmuş bir şahsiyettir. O, dürüst ve güvenilir, affedici ve merhametli, adil, müsamahakâr, sabırlı kararlı, cesur ve mütevazı gibi bazı ahlaki özelliklere sahip bir insandı. Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberliği öncesinde bile dürüstlüğü ve güvenilir olmasıyla kavmi arasında dikkat çekmiş ve tanınmıştı. O, asla yalan söylemez, şaka yaparken de bu hassasiyetini sürdürürdü. Hz. Peygamber (s.a.v.), hayatı boyunca doğru yaşamış ve Müslümanların da doğru sözlü insanlar olmasını arzu etmiştir.

Allah (c.c.), merhameti var etmiş, Peygamberini (s.a.v.) de merhamet duygusu ile bezemiş, müminlerin de bu meziyetle süslenmelerini ve şefkati birbirlerine tavsiye etmelerini emretmiştir. Hz. Peygamber (s.a.v.), merhametli olduğu gibi ümmetine de merhametli olmalarını tavsiye etmiştir.

Hz. Muhammed (s.a.v.) hayatı boyunca adil olmuş kimsenin hakkını yememiştir. O, yargılama sırasında bir hakim gibi davranır, hüküm verme noktasında ise her zaman adalet ilkesini gözetirdi, hiçbir zaman hükmü muhataba göre değiştirmemiştir. O her işinde olduğu gibi, kamu ve kişi haklarını doğrudan ilgilendiren konularda da asla adam kayırmazdı.

Hz. Muhammed (s.a.v.), insanlara karşı müsamahalı davranır onların hatasını yüzlerine vurmazdı. O, insanlara anlayışlı davranır onları mahcup etmezdi. Hz. Muhammed (s.a.v.) her yönden bize örnek olduğu gibi sabır ve kararlılıkta da örnek bir şahsiyettir. Onun hayatı acı, zorluklar ve bunlara gösterdiği sabır örnekleriyle doludur.

H.z. Peygamber (s.a.v.), İslam'a davet yolunda karşılaştığı güçlük ve sıkıntılara karşı gösterdiği sabır ve metanet müminlerin, musibetler konusunda nasıl bir tavır takınmaları gerektiğine güzel bir örnektir. O, görevini yerine getirirken pek çok zorluklarla karşılaşmış fakat davasından asla vazgeçmemiştir.

İnsanlığa Kur'an ahlakını yaşayarak gösteren H.z. Peygamber (s.a.v.) onlara mütevazı olmayı yaşayarak öğretmiş, oldukça sade bir yaşam sürmüştür. H.z. Peygamber (s.a.v.), hayatının hiçbir anında insan olduğunu unutmamış ve Allah (c.c.) tarafından kendisine verilen yüce meziyetlerle kendini büyük görmemiştir.

Muhammed'in Peygamberlik Yönü

Resûlullah (s.a.v.), kendisine indirilen vahyin tebliğ edilmesi yanında onun tebyini, teşrii ve temsil edilmesiyle de görevlendirilmiştir.

Peygamberler, insanları hidayete ve saadete erdirecek bu vahiyleri onlara eksiksiz olarak ulaştırmakla görevlidirler. Peygamberimiz (s.a.v.) ise, kıyamete kadar geçerli olacak dinî esasları insanlara tebliğ etmiştir. O bu görevini hakkıyla yerine getirmiştir.

H.z. Muhammed (s.a.v.), tebliğini yaparken bazı hususlara dikkat etmiştir. Onun görevi, insanlara nasihat edip öğüt vermektir, onları zorlamak ve onlara baskı kurmak değildir.

Peygamberimiz (s.a.v.) sadece Kur'an-ı Kerim'i tebliğ eden, sıradan bir insan değildir. O kendisine bildirilen emir ve yasakları insanlara tebliğ etmiş, onların anlayabilmeleri için açıklamış ve bu ayetleri nasıl uygulanacağını davranışlarıyla göstermiştir.

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) görevlerinden biri de hüküm koymaktır. Peygamberin (s.a.v.) hüküm koyması Allah'ın (c.c.) ona bildirmesi, ve bu konuda açıklama yapması demektir.

Peygamberin (s.a.v.) koyduğu her hüküm Allah'ın (c.c.) bilgi ve izni dâhilindedir.

H.z. Muhammed'in (s.a.v.) vahiy alması ve onu insanlara tebliğ etmesi haricinde ilahi mesajın gerçek hayata nasıl tatbik edeceğini öğretmek ve örnek olma gibi görevleri de vardı. Bu örneklik, ilahi mesaj olan Kur'an'ı insanlara uygulamalı olarak göstermek, ondan nasıl yararlanacaklarına dair bilgi vermektir. H.z. Muhammed (s.a.v.), dinî ve dünyevi konularda müminlere ve tüm insanlığa en güzel örnek olmuş ve İslam dinini en güzel şekilde temsil etmiştir.

Muhammed'e Bağlılık Ve İtaat

"İtaat" kelime anlamı ile "boyun eğme, buyruğa uyma, söz dinleme" manasına gelir.

Peygambere itaat de O'nun (s.a.v) gösterdiği ve emrettiği şekilde hareket etmektir. Nitekim H.z. Muhammed'in (s.a.v) "yapın" dediği her şey muhakkak bir ayete dayanır yani Allah'ın O'na verdiği emirlerden alıntıdır. Peygamberin sünneti, biz Müslümanlar için kesinlikle kopulmayacak değerlerde olup hayatımızın her alanını O'nun gösterdiği şekilde dizayn edilmesi gerekir.

Peygambere bağlılık ve itaat hakkında bilgi verirken öncelikli olarak söylememiz gereken en önemli konu; Peygamberin emirlerinin hem sosyal hem de uhrevi hayat açısından önemli bir yer taşıdığıdır. Ticaret, aile hukuku, çevre hukuku, toplum hukuku ve daha aklımıza gelebilecek tüm alanlarda O'nun (s.a.v) gösterdiği şekilde hareket ederek O'na olan bağlılığımızı göstermek durumundayız.

Allah (c.c) ayet-i kerimede şöyle buyurmaktadır;

"Andolsun, Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır." (Ahzab-21)

Peygamberin gerek aile hayatı gerek ticaret hayatı ve gerekse de sosyal hayatının tamamı ölçülüdür. Haksızlık etmeyen, haksızlığa boyun eğmeyen, insanlara karşı hilm ile yaklaşan bir Peygamberin ümmeti olabilmek için O'nun gösterdiği her şeye elimizden geldiğince itaat etmek ve bağlılığımızı göstermek zorundayız. Nitekim ayet-i kerimede de söylenmek istenen tam da budur. Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır. H.z. Aişe (r.a) validemize "Peygamber nasıl yaşar?" diye sorduklarında O cevaben; "O yürüyen bir Kur'an gibidir" şeklinde cevap verir. Yürüyen Kur'an gibi yaşayan ve hareket

eden bir Peygamberin hayatının her alanında örnek teşkil edecek şeyler vardır. Biz Müslümanlar da O'nun (s.a.v) önderliğini ve liderliğini kabul etmiş bireyler isek kesinlikle gösterdiği yoldan herhangi bir şekilde sapmamak ve O'na olan bağlılık ve itaatimizi hal ve hareketlerimizle göstermek zorundayız. Aksi halde tam manasıyla iman etmiş sayılmayız.

Kur'an'dan Mesajlar: Ahzâb Suresi 45-46. Ayetler

“Ey peygamber! Seni tanık, müjdecî, uyarıcı, izniyle Allah'a çağırıcı ve etrafını aydınlatan bir ışık olarak gönderdik.” (Ahzâb suresi, 45-46. ayetler.)

Hz. Peygamber (s.a.v.), Kur'an ayetlerini hem tebliğ etmiş hem de bunları açıklayarak bir müjdecî ve uyarıcı olmuştur. O, insanları iyiliğe teşvik etmiş, kötülükten de sakındırmıştır. Onun tebliği ve açıklamaları, itaat edenler için ebedî mutluluğun ve cennetin müjdesi, inkâr ve isyan edenler için ise felaketlerin ve cehennem azabının haberidir. Hz. Peygamber (s.a.v.), inananlar için müjdecî, inkâr edenler için bir uyarıcıdır.

3. ÜNİTE : KUR'AN'DA BAZI KAVRAMLAR

İslam'ın Aydınlık Yolu: Hidayet

Hidayet sözlükte “yol göstermek, doğru yola iletmek ve gerçeğe ulaştırmak” anlamına gelir. Terim olarak ise, Allah'ın kitap ve Peygamberleri vasıtasıyla insanlara doğru yolu göstermesi ve onları bu yola ulaştırması demektir. Allah kendisini bu vasfından dolayı hâdî (hidayet veren) olarak nitelendirmiştir.

Allah, insan hidayete ersin diye ona akıl ve irade vermiş ve onu vahiy ile desteklemiştir. Hidayeti veren

Allah'tır. Hidayet, günahlarla iç içe bir hayat yaşayan bir kimsenin günahları terk etmesi ve yaşantısını Allah'ın

rızasına uygun bir hâle getirmesidir. Hidayet, Müslüman olmayan bir kimsenin İslam dinine girmesi anlamına da gelmektedir.

– Hidayetin zıddı ise dalalettir. Dalalet “doğru yoldan sapmak, haktan yüz çevirip batıla yönelmek, ilahî buyruklara aykırı davranmak” anlamlarına gelir.

– Allah insana akıl ve irade vermiştir. Hayrı şerden, hakkı batıldan ayırma kabiliyeti bağışlamıştır.

– Kitap ve peygamber göndermek suretiyle de hidayet ve dalalet yollarını açıklamıştır.

– Akıl ve irade verilen insan hidayete veya dalalete yönelmede serbest bırakılmıştır.

– Bununla birlikte Yüce Allah, kullarının dalaletini değil hidayetini ister.

– Bu yüzden insan, iman edebilecek bir fıtratta yaratılmıştır.

– Eğer insan bu fıtrat üzere yürümez, küfür ve sapkınlığa yönelirse dalalete düşmüş olur.

– Yüce Allah'ın rahmeti ve lütfu gereği seçtiği peygamberler ve gönderdiği vahiyler, kulların hidayetine bir vesiledir.

– İnsana düşen görev; Allah'ın gönderdiği kitaba ve elçisi Hz. Muhammed'e (s.a.v.) uymak, Allah'tan hidayet istemektir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

“İşte kitap; onda asla şüphe yoktur. O, gınahtan sakınanlar için bir hidayet rehberidir.” (Bakara suresi, 2. ayet.)

“Şüphesiz biz insana doğru yolu gösterdik; artık o isterse şükreden olur, isterse nankör.” (İnsan suresi, 3. ayet.)

“Rabbimiz! Bizi doğru yola erdirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız sensin.”

(Âl-i İmrân suresi, 8. ayet)

Peygamberimiz buyuruyor ki:

“Allah'ım, hidayete erdirdiklerinle beraber beni de hidayete erdir. Sıhhat ve afiyet verdiklerinle beraber bana da afiyet ver. Himaye ettiğin kimseler gibi beni de himaye et.”

<Allah'ı Görüyormuşçasına Yaşamak: İhsan

İhsan", yapılması gereken şeyi en iyi şekilde bilme ve güzel bir şekilde yerine getirme, başkasına iyilik etme, Allah'a kulluk, her görevi en iyi şekilde, önemseyerek, hakkıyla ve lââyık vechiyle yapma anlamına gelmektedir. Yapılan bir işin ihsan seviyesine ulaşabilmesi için kişinin öncelikle, ne yaptığının farkında olması ve onu en uygun, en güzel şekilde uygulaması gerekmektedir. Hz. Ali'nin, "Kişinin değeri, işindeki ihsanıyla ölçülür." sözü de bir insanın hem kendisinin hem de yaptığı işlerin değerinin, ortaya koyacağı anlamlı, ölçülü, güzel davranışlarla değer kazanacağını ifade etmektedir."

Allah'ı her an görüyormuş gibi yaşayan müminler, Kur'an-ı Kerim'de "muhsin" olarak isimlendirilmiş ve onlardan övgüyle bahsedilmiştir.

İhsan ile hareket eden bir Müslüman

- Her an Yüce Allah'ın huzurunda olduğunun bilinciyle davranışta bulunur.
- Bütün amellerini samimiyetle yerine getirmeye çalışır.
- Allah'ın hoşlanmadığı kötü söz ve fiillerden kaçınır.
- Gurur ve kibre kapılmadan çevresindeki tüm insanlara karşı alçak gönüllü, kibar ve saygılı olur.
- Yaptığı işleri en güzel şekilde yapmak için gayret gösterir.

<Allah için Samimiyet: İhlas

İhlas: Allah'a ve resulüne gönülden inanmaktır. Kullukta hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmamaktır. Allah'ın emir ve yasaklarının dışına çıkmamaktır. Yüce Allah'ın rızasını kazanmaya çalışmaktır. İkiyüzlülük ve gösterişten uzaklaşmak, samimi ve mütevazı olmaktır.

İbadetlerin her türlü gösteriş, menfaat ve çıkar beklentisinden uzak; yalnızca O'nun rızasını gözeterek yapılması gerekir.

- İhlas ve samimiyetle yapılan dualar, Allah katında makbul olan dualardandır.
- İhlas ve samimiyet, ibadetlerimizde olduğu gibi insanlarla olan ilişkilerimizde de önemli bir yere sahiptir.
- Mümin, güvenilirlik vasfını içten ve samimi davranışlarla ortaya koyabilir.
- İhlas ve samimiyet olduğu müddetçe sosyal ilişkilerde doğallık ve dürüstlük hâkim olur.
- İhlasın zıddı ise riyadır.
- Riya sözlükte "gösteriş, iki yüzlülük, özü sözü bir olmama" gibi anlamlara gelir.
- Riya, dinî terim olarak Allah rızası için yapılması gereken ibadetleri ve güzel davranışları, insanlara gösteriş ve çıkar sağlamak için yapmaktır.
- İbadetlere ve davranışlara riya karıştırmak, yapılan işin Allah katında değersiz hâle gelmesine sebep olur.

<Allah'ın Emir ve Yasaklarına Riayet: Takva

İnsan, dikenli tarlada yürürken, zarar görmemek için nasıl dikkatli, titiz ve uyanık hareket ederse, mü'min de dînî hayatında haramlara ve mekruhlara dokunmamak için aynen öyle dikkatli ve hassas davranmalıdır. İşte Allah'ın muhabbet ve rızâsını kaybetmemek ve O'nun gazabını çekmemek için emir ve nehiyelerine îtinâ ile tâbî olmak, bu itaat hâlini korkulan şeylerle aramıza perde gibi çekmek takvâdır. Bu sebeple takvâyâ kısaca "Allah'tan korkmak" ve "Allah'a saygı duymak" mânâları verilmiştir.

Hâsılı takvâ, fazilet ehli sâlih bir mü'min olarak Allah'ın rızâsına uygun bir hayat yaşamaktır.

- Takva sahibi müminlere, müttaki denir.
- Müttaki bir Müslüman günahlardan kaçınır ve büründüğü takva elbisesi ile her türlü kötülükten korunmaya çalışır.
- Takva, günah işlemeyi önleyen bir koruyucu olarak kabul edilir.
- Takva, ruhumuzun kötü duygularını örter ve ruhumuzu süsler.

Dosdoğru Yol: Sırat-ı Müstakim

Allah Yolunda Mücadele: Cihat

İyi, Doğru ve Güzel Davranış: Salih Amel

4. ÜNİTE : İNANÇLA İLGİLİ MESELELER

İnançla İlgili Felsefi Yaklaşımlar

Allah (c.c) insanı akıl ve irade sahibi bir varlık olarak yaratmış ve onun doğru karar vermesini ve davranmasını istemiştir. İnsan tevhid inancına aykırı davrandığında veya kötülük yaptığında Allah (c.c), peygamber ve kitap göndererek ona hakikati ve doğru yolu hatırlatmıştır.

İnsan, sürekli etrafında olup biteni düşünen ve bir anlam arayışında olan varlıktır. Çevresini ve kendi hayatını sorgulayarak hayata bir anlam kazandırmak ister. İnsanın bu arayışı bazen Allah'ın (c.c.) iradesine uygun olarak gerçekleşmiş ve insan doğru yoldan ayrılmamıştır. Bazen de vahyi dikkate almayan insanlar sadece akılları ile çözüm yolları aramış ve inançla ilgili farklı düşünce ve

felsefi yaklaşımlar benimsemişlerdir. Bu felsefi yaklaşımlardan bazıları teizm, deizm, materyalizm, pozitivizm, sekülarizm, agnostisizm ve ateizmdir.

Teizm, genellikle yaratıcı, aşkın ve mutlak bir Tanrı inancını savunan felsefi düşünceye denir. Bu düşünceyi benimseyen kişilere teist denir. Bu teistik yaklaşım Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet'in Tanrı anlayışlarını temsil ettiği için geniş kitlelerce benimsenmiştir.

Deizm, Tanrı'nın varlığına inanmakla birlikte Tanrı'nın yaratma dışında herhangi bir sıfatının olmadığına inanan düşüncedir. Bu düşünceye sahip kişilere **deist** denir. Deizm, Tanrı'nın âlemi yarattığını kabul eder fakat yarattıktan sonra âleme müdahalesini reddeder.

Agnostisizm, Tanrı veya metafizik gibi konuların akılla bilinmeyeceğini savunur. Tanrı'nın var olduğu akılla bilinmeyeceği gibi Tanrı'nın var olmadığı da akılla savunulamaz. Bu görüşü benimseyen kişiye **agnostik** denir.

Ateizm, Tanrı'ya inanmamak veya O'nun varlığını reddetmek anlamına gelir. Ateizm, teizme tepki olarak ortaya çıkmış bir akımdır. Ateizm, Tanrı'nın var olmadığını iddia eden veya Tanrı'ya inanmayan demektir. Bu görüşü savunan kişiye de **ateist** denir.

Materyalizm, var olan her şeyin maddeden ibaret olduğunu, maddeden bağımsız fizik ötesi bir alanın (metafizik) bulunmadığını, bilinç, duygu, düşünce gibi unsurların maddeden kaynaklandığını, olup biten her şeyin sadece maddî sebeplerle açıklanabileceğini, sonuç olarak tabiatüstü bir gücün mevcut olmadığını ileri süren ateist düşünceye denir. Bu düşünceye sahip kişiye de **materyalist** denir.

Pozitivizm, bilginin kaynağını yalnızca deney ve tecrübeye ile sınırlayan ve doğru bilginin ancak bu şekilde elde edilebileceğini savunan felsefi akımdır. Pozitivizm, bilgi elde etmede sadece deney ve gözleme dayandığı için bu isimle anılmıştır. Bu düşünceye göre gerçekliğe yalnızca deneyle ulaşılabildiğinden onun dışında kalan her çeşit ilahi ve metafizik bilginin epistemik (bilgisel) değeri bulunmamaktadır.

Sekülarizmin, sözlük anlamı 'dünyevileşmek' demektir. Dünyevileşmek, insanın Tanrı ve dinden bağımsız olması ve siyasi, hukuki, ekonomik ve toplumsal alanlarda aldığı kuralları Tanrı ve dini herhangi bir otoriteye dayandırmamasıdır. Sekülarizm, insan aklının, özgür iradesinin ve seçiminin "kilise" otoritesinden ve egemenliğinden kurtarılması demektir. Sekülarizm, günlük hayatta

bireyin dinî bir otoriteye ihtiyaç duymadan yaşamasını öngörür.

Nihilizm, hiçbir şekilde varlık, bilgi, ahlak ve kural tanımayan ve bunların varlığından kuşku duyan bir anlayıştır. Bu anlayışa göre nihilizm, herhangi bir düşünce, değer, inanç ve toplumsal kurallara karşıdır. Bunların insan üzerindeki baskısını kabul etmedikleri için dine, ahlaka ve toplumsal kurallara başkaldırırlar. Bu görüşü savunan kişiye **nihilist** denir.

İslam düşüncesine göre evren ve insanın yaratılışında bir amaç vardır. Allah (c.c.) hiçbir şeyi oyun veya eğlence olsun diye yaratmamıştır. Allah'a (c.c.) iman eden bir Müslüman karamsarlığa düşmez. Bilinçli bir Müslüman yaptığı şeylerden sorumlu olduğunu bilir ve buna göre hareket eder. Yaptığı davranışların ahlaki bir değeri olduğunu bilen insan iyimserdir ve ümitvardır.

Müslüman kimse dünyanın imtihan yeri olduğunu unutmaz. Başına bir iş geldiğinde sorumluluklarını yerine getirir, elinden geleni yapar ve Allah'a (c.c.) tevekkül eder. Allah'tan (c.c.) hiçbir zaman ümit kesmez, karamsar olmaz.

Kötülük problemi, ateistlerin kendi düşüncelerini temellendirmek için kullandığı en önemli argümanlardan (delillerden) biridir. Ateistler, kötülük problemi ile Tanrı'nın var olduğunu savunan teistlerin iddialarını eleştirerek onların geçersiz veya yetersiz olduklarını ortaya koymaya çalışmışlardır. Ateistler, evrende var olan kötülüklerle iyi bir Tanrı'nın varlığını çelişkili olarak görerek

Tanrı'nın varlığını inkâr ederler.

Kur'an'a göre kötülüğün varlığı her şeyden önce insanların ahlaki anlamda sınanmaları için gereklidir. İnsanların hangisinin amel açısından iyi olduğunu ortaya koymak ve onları imtihan etmek için iyilik ve kötülük seçeneklerinin onlara açık olması gerekir. Kötülüğün nedeni konusundaki açıklamalardan biri de özgür irade sahibi olan varlıkların iradelerini iyiden değil de kötüden yana

kullanmalarıdır. Dolayısıyla ahlaki kötülük olarak adlandırdığımız kötülükler (savaş, öldürme, şiddet, zulüm) insanın kendi iradesini doğru bir şekilde kullanmamasından kaynaklanmaktadır.

Yeni Dini Hareketler

Yeni dinî hareketler 1970 yıllarda Avrupa'da ortaya çıkmıştır. Bu hareketlerin bir kısmını Hıristiyanlığın kendi içinden çıkan akımlar oluştururken diğerini Uzak Doğu'dan gelen akımları kapsamaktadır. Yaşadığımız bu dünyada ortaya çıkan ekonomik, politik, dinî istikrarsızlık ile çatışmalar yeni ve barışçıl bir dünya düzeni kurmak gibi bir iddia ile çok sayıda yeni dinî hareketlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Yeni dinî hareketlerin ortaya çıkmasının bir diğer nedeni ise sekülerleşmedir. Bilindiği gibi sekülerleşme 17. yüzyıldan beri Batı'da insanların düşünce ve fikirlerini etkilemektedir.

Teknolojinin ve kitle iletişim araçlarındaki gelişme, yeni dinî hareketlerin hızlı bir şekilde, farklı toplum ve coğrafyalara yayılmasını sağlamış hatta ülkemizde bile taraftar bulmasına neden olmuştur. Yeni dinî hareketler kıyametten önce barışın hüküm süreceğine, kıyametin kopuşu sırasında kendilerinin kurtarılacağına inanırlar. Bundan dolayı bu hareketlere Kıyamet Tarikatları denir.

2000'li yıllarda yaygınlaştığı için Milenyum Tarikatları adı da verilmektedir.

Din İstismarı; dini, şahsi çıkar, siyasi menfaat veya nüfuz sağlamak için kullanmaya, gizli emellerin üzerini dinle örtmeye veya gizlemeye denir. "Din istismarı", din sömürsü yapmak, dine dair kavramlar ve değerler yoluyla insanları aldatarak maddi veya manevi çıkar elde etmek yani kendi menfaatleri için dini kullanmak demektir.

Dinî olduklarını ve İslam'ı temsil ettiklerini iddia ederek bozgunculuk yapan, kan döken FETÖ, DEAŞ, el-Kaide, Boko Haram gibi terör örgütleri, en büyük zararı Müslüman toplumlara, birlik ve beraberliğimize, geleceğimize ve gençlerimize vermektedir. Din istismarının yaşanmasının en önemli nedenlerinden biri bilgisizliktir. Müslümanlar, İslam'ı sağlam kaynaklardan öğrenerek aklını,

idrakini ve iradesini bir başkasının emel ve ideallerine teslim etmemeli, taklit kültüründen uzak durarak din istismarcılarına fırsat vermelidir.

İslamofobi, İslam ve Müslümanlara karşı kin, nefret veya düşmanlık besleme veya onlara güvenmeme, onlardan şüphe duyma, İslam'dan korkma şeklinde tanımlanabilir. Batı'nın İslam karşıtlığı propagandası, İslamofobik tutum ve davranışlar İslam dininin gerçek öğretilerine göre değil bazı Müslüman ülkelerdeki yanlış davranışlar üzerinden yapılmaktadır. Avrupa'da yükselmekte olan

İslamofobi, yabancı düşmanlığı ve göçmenlere yönelik saldırılar ile el-Kaide, Deaş, Boko Haram gibi terör gruplarının terörist saldırıları da Müslümanlar ile Batılılar arasında çatışma senaryoları ve teorilerini savunanların görüşlerine hizmet etmektedir.

İslam'ın birincil kaynaklardan doğru bir şekilde bilinmemesi ve araştırılarak öğrenilmemesi ve bazı kötü niyetli söylemler İslamofobinin sebeplerinin başında yer alır. İslam dininin terörle birlikte anılmaması ve Müslümanlara yönelik ırkçı ve İslamofobik tutumlarla karşılaşmamak için

İslam'ı, Kur'an ve Sünnet'ten öğrenilmesi zorunludur. Ayrıca Müslümanların, İslam'ı doğru bir şekilde yaşaması ve diğer insanlara bu konuda iyi ve güzel örnekler sunması gerekmektedir.

Kur'an'dan Mesajlar: En'âm Suresi 59. Ayet Ve Lokman Suresi 27. Ayet **En'âm Suresi 59 ve Lokman Suresi 27. Ayetlerde;**

“Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır; onları O'ndan başkası bilmez. O, karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez. O, yerin karanlıklarındaki tek bir taneyi bile bilir. Yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık bir kitaptadır.” (En'âm Suresi 59)

“Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem, deniz de mürekkep olsa, arkasından yedi deniz daha ona katılsa, Allah'ın sözleri (yazmakla) yine de tükenmez. Şüphesiz Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Lokmân Suresi 27)

En'âm Suresi 59. Ayette Verilen Mesajlar:

“Gayb” kelime anlamı olarak “bilinmeyen, görünmeyen” anlamına gelir. Yani bir saniye sonrasında nelerin olacağını bilmek, gelecekte nasıl bir şeyin insanı beklediğini bilmek, insanın ne zaman öleceğini bilmek vs. hepsi gaybi bilgilerdir ve bu bilgileri ancak Allah bilebilir. Bir insanın ne zaman öleceğine, yarın başına nelerin gelebileceğine dair kimse bilgi veremez. Geçmişte, kehanetle uğraşan insanlar, yanlarına gelenlere birtakım bilgiler verdiklerini iddia ederlerdir. Günümüzde ise aynı özelliği “din istismarı” yapmak veya insanları kandırmak için kullanan kişiler vardır. Nitekim yakın zamanda medyada bununla ilgili çok sayıda habere tanık olduk.

Aslında insan, kendisine “rehber” olarak gönderilen Kur'an'ı Kerim ile daha yakın olursa, başkalarının söylediklerine kanmaz. En'âm Suresi 59. Ayette verilen mesajlar da aslında tam olarak bugünü anlatan mesajlardır. Allah (c.c) dışında görünmeyen bir şey hakkında bilgi sahibi olan hiçbir kimse yoktur. Nitekim Kur'an'ı Kerim'de Hz. Muhammed'e (s.a.v) hitaben şöyle emredilmektedir;

(Onlar): “Doğru iseniz bu tehdit ne zaman olacak?” diyorlar

De ki: “(O'na ait) bilgi, Allah'ın yanındadır. Ben ancak apaçık bir uyarıcıyım.” (MÜLK/25-26)

Müşrikler, Peygamber efendimizin yanına gelecek, kıyametin ne zaman kopacağını sorarlardı. Peygamberimiz, insanları Allah'a ibadet edin, yoksa kıyamet gününün azabı sizin üzerinize olacak dediğinde, inanmak istemeyen insanlar biraz da alaycıl şekilde “o zaman kıyametin ne zaman kopacağını söyle!” derlerdi. Bunun üzerine Allah (c.c) Hz. Muhammed'e (s.a.v) yeni bir ayet göndererek De ki: “(O'na ait) bilgi, Allah'ın yanındadır. Ben ancak apaçık bir uyarıcıyım.” (Mülk-26) kendisinin bu konuda bilgi sahibi olmadığını söylemesini emretmektedir.

En'âm Suresi 59. Ayette verilen mesajlar da bu ayeti tasdikleyen bir ayettir. Yani gaybı-bilinmeyeni ancak Allah bilir. Tüm bunların yanında ayette Allah'ın ilminin derinliğinden de söz edilmektedir. Burada biz Müslümanlar için önemli mesajlar vardır. Bu mesajlar;

Nerede olursak olalım, yaptığımız her şeyi Allah bilir ve görür, Allah'ın ilmi sadece görünenlerle sınırlı değil, insan olarak göremediğimiz her şeyi de görür, Biz insanlar, sadece gördüklerimizi veya bildiklerimizi biliriz. Ama Allah (c.c) karada ve denizde ne varsa hepsini bilir.

Allah (c.c) yerin altında ne varsa bilir. Öyle ki karanlık bir mağarada, kapkara bir taşın üzerinde yürüyen karıncanın ayak seslerini de duyar, insanın yapmadığı sadece düşündüğü şeyleri de Allah bilir. Allah, kalplerde gizli olanı da açık olanı da bilendir.

Lokman Suresi 27. Ayette Verilen Mesajlar:

Bu ayet-i kerimede Allah'ın kudret ve gücünden, ilim ve hikmetinden bahsedilmektedir. Allah'ın ilmi sınırsızdır. Ayette de söylendiği gibi eğer tüm denizler bir araya gelip mürekkep olsa ve tüm ağaçlar bir araya gelip kalem olsalar bile yine de Allah'ın ilmi yanında eksik kalırlar. Bu ayette Allah'ın ilminin çokluğuna vurgu yapılırken sadece var olan deniz ve ağaçlardan söz edilmemektedir. “Arkasından yedi deniz katılarak (mürekkep olsa) yine Allah'ın sözleri (yazmakla) tükenmez” denmektedir. Yani yeryüzünden var olan tüm denizlere ek olarak yedi deniz daha gelse bile Allah'ın sözlerini yani hikmetlerini ve ilmini yazmaya güç getiremezler.

Kur'an'ı Kerim'in tüm ayetlerinde insanlar için önemli bilgiler vardır. En'âm Suresi 59 ve Lokman Suresi 27. Ayetlerde verilen mesajlar da yine insanların nasıl bir Rabbe iman ettiklerini anlatan mesajlarla doludur. Hz. İbrahim'e (a.s) "Senin Rabbin ne yapar?" diye soran Nemrut'a "Benim Rabbinim, güneşi doğudan doğurur, batından batırır. O hem öldürür hem de diriltir" şeklinde cevap veren Hz. İbrahim (a.s) Allah'ın (c.c) güç ve kudretini en iyi şekilde açıklamıştır. Biz Müslümanlara düşen görev de aynı şekilde olup Allah'ın kudreti ve gücü hakkında zerre kadar şüpheye yer vermemiz gerekir.

5. ÜNİTE : YAHUDİLİK

Yahudilik, yaşayan ilahi kaynaklı dinlerin en eskisi fakat mensubu az olan bir dindir. Yahudiliğin tarihçesi Tevrat'a dayanır. Buna göre Yahudilik, Hz. İbrahim ile başlar ve ilk Yahudi, Hz. İbrahim'dir. Tevrat'a göre Tanrı, Hz. İbrahim ile ahit yapmış ve onun soyunu bereketli kılmıştır. Yahudilerin soyu Hz. İbrahim'den sonra Hz. İshak'a geçmiş Hz. Yakup ve oğlu Yusuf sonra ise Hz. Musa ile devam etmiştir.

Hz. Yusuf 'tan sonra Yahudiler Mısır'da çoğalmaya başlamış bu durum Firavun'u endişelendirmiştir. Bundan dolayı onlara zulüm etmiş ve onları köleleştirmiştir. Hz. Musa, İsrailoğullarını Firavun'un esaretinden kurtarmış onları Mısır'dan çıkarıp Kenan'a götürmüştür. Tanrı, Sina Çölü'nde Musa'ya Tevrat'ı ve Yahudiliğin temel ilkeleri olan On Emir'i levhaya yazılmış bir şekilde vermiştir. Hz. Musa'dan sonra Hz. Davud, Kudüs'ü almış ve Yahudilerin en parlak dönemi başlamış daha sonra Kral Hz.Süleyman kutsal Mabet'i yaptırmıştır.

Yahudiliğin ön şartları:

- Yahudi olmanın ön şartı, Yahudi bir anne-babadan veya Yahudi bir anneden doğmaktır.
- Sadece babası Yahudi olan bir kimsenin Yahudi sayılabilmesi için Yahudi dinine girmesi gerekir.

Tevrat'taki On Emir:

1. Seni Mısır diyarından, esaret evinden çıkaran Tanrı benim. Benden başka Tanrın olmayacak.
2. Kendin için yontma put yapmayacaksın. Hiçbir şeyin resmini yapıp tapmayacaksın.
3. Tanrının adını boş yere ağzına almayacaksın.
4. Cumartesi gününü daima hatırlayıp onu kutsal bileceksin. Haftanın altı gününde çalışacak, yedinci gün dinleneceksin. Cumartesi, Rabbine tahsis edilmiş genel dinlenme günüdür. O gün, ne sen ne oğlun ne kızın ne hizmetçilerin ne de hayvanların bir iş yapacaktır.
5. Babana ve annene hürmet edeceksin.
6. Öldürmeyeceksin.
7. Zina yapmayacaksın.
8. Çalmayacaksın.
9. Komşuna karşı yalancı şahitlik yapmayacaksın.
10. Komşunun evine tamah etmeyeceksin; komşunun eşine, kölesine, cariyesine, öküzüne, eşeğine hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.

Tevrat'taki On Emir bütün Yahudilerce kabul görmüş bir inanç esasıdır. Musa b. Meymun XII. yüzyılda Yahudiler için bir inanç sistemi belirlemiş, bu sistemin yapısını belirlerken de Hıristiyanlık ve İslâm'daki inanç sisteminden yararlanmışlardır. Yahudiliğin kutsal metinleri, yazılı ve sözlü olmak üzere iki kısımdan oluşur. Yazılı kutsal metinler Tanah adıyla anılmaktadır. Sözlü metinler ise Mişna ve Talmud'dur.

Yahudi dininde günlük ve haftalık olmak üzere bazı ibadetler vardır. İbadet sadece Tanrı'ya yapılır. Haftalık ibadetler ise Şabat (Cumartesi) günü yapılır. Şabat ibadeti için Yahudiler Sinagog veya Havra'ya giderler. Kippa takarlar. Haham ise ibadetleri yönetir.

Yahudilerin dinî bayramları Roş-Haşana, Yom Kippur, Sukkot, Simha Tora, Hanuka, Fısıh ve Şavuot'tur. Yahudiler tarafından kutsal kabul edilen bazı semboller vardır. Bunlardan en çok bilineni Yedi Kollu Şamdan (Menora) ve iki üçgenden meydana gelmiş, altı köşeli yıldız olan Kral David (Hz. Davud) mührüdür. Yahudi dininde bazı kutsal mekânları ziyaret etmek Yahudiler için büyük önem taşır. Bunlardan başlıcaları Sinagog (Havra), Süleyman Mabedi, Ağlama Duvarı ve Zeytin (Sion) Dağı'dır.

Günümüzde değişen dünya şartları nedeniyle birçok Yahudi mezhebi ve grup ortaya çıkmıştır. Ortodoks Yahudilik, Hasidilik, Reformist Yahudilik, Muhafazakâr Yahudilik, Yeniden Yapılanmacı Yahudilik ve Samiriler günümüz Yahudi mezheplerinden bazılarıdır.

Yahudilere göre siyonizm Yahudilerin vadedilen topraklara dönmesini ve Yahudi yaşamının orada yeniden canlanmasını savunan Yahudi milliyetçilik ideolojisini ifade eder.

6. ÜNİTE : HRİSTİYANLIK

Hıristiyanlık, Kudüs bölgesinde ortaya çıkan, dünyada en çok mensubu olan dindir. Bu dinin mensupları Hıristiyan olarak adlandırılır. Nasranilik olarak da bilinen bu din, Hz. İsa'nın ismine nispetle İsevilik de denir. Hıristiyanlık dininin peygamberi Hz. İsa'dır. Kutsal kitabı İncil'dir.

Tarihi Gelişimi

Hz. İsa, Filistin'de babasız olarak dünyaya geldi. Annesinin adı Meryem'di. Hz. İsa otuz yaşına geldiğinde Allah (c.c.) tarafından kendisine İncil vahyedilerek peygamberlik görevi verildi. O, Allah'ın (c.c.) buyruklarını İsrailoğullarına aktardı.

Hz. İsa'ya başlangıçta yalnız on iki kişi inandı. Bu kişilere, yardımcıları anlamına gelen "havariler" denildi. İsrailoğullarının büyük bir kısmı ona inanmayarak Hz. İsa'yı yalancılıkla suçladılar ve öldürmek istediler. Bunun üzerine Hz. İsa yakalanarak çarmıha gerildi. Hz. İsa'dan sonra ona iman eden havariler Hıristiyanlığı gizli gizli yaymaya devam ettiler. Başta havariler olmak üzere Hıristiyanlar çok büyük zorluklar ve sıkıntılarla karşılaştılar.

Hıristiyanlık dinini yayan ve yeniden şekillenmesini sağlayan en önemli kişilerden biri Aziz Pavlus' tur. Pavlus'a göre Hz. İsa, Tanrı'nın oğludur. Tanrı, Hz. İsa'yı insan şeklinde yeryüzüne göndermiştir. Hz. İsa, çarmıha gerildikten üç gün sonra tekrar dirilmiş ve göğe yükselmiştir. Pavlus Hıristiyanlık öğretisini Mesih ve teslis inancı üzerine bina etmiştir. Pavlus, Hıristiyanlığı teslis inancı (Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'tan meydana gelen Hıristiyan Tanrı düşüncesi) üzerine kurarak dini, tevhit dininden uzaklaştırmıştır.

Pavlus'tan sonra Konstantin, 313 yılında Hıristiyanlığı resmî din olarak kabul edince Hıristiyanlık daha hızlı bir yayılma sürecine girdi. Zamanla Hıristiyanlık içinde mezhepsel çatışmalar yaşanmıştır. Katolik, Ortodoks ve Protestanlık mezhepleri ortaya çıkmıştır.

İnanç Esasları

Hıristiyan inanç esasları teslis (Baba – Oğul – Kutsal Ruh), asli suç ve hulul olmak üzere üç önemli esas üzerine kurulmuştur. Teslis, üçleme anlamına gelir ve Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un birleşmesinden meydana geldiğine inanılan Hıristiyanlıktaki Tanrı anlayışına denir. Asli suç, Hz. Âdem ve Hz. Havva'nın cennette işlediği günah nedeniyle dünyaya gelen her insanın günahkâr olarak doğduğu

düşüncesidir. Hulul, Tanrı'nın Hz. İsa'da bedenleşerek yeryüzünde yaşamasını ifade eder. Hıristiyanların kutsal kitabı Kitab-ı Mukaddes, Ahd-i Atik (Eski söz) ve Ahd-i Ceditten (Yeni söz) oluşur. Hıristiyanlık dininde ritüeller önemli bir yer tutmaktadır. İbadetler günlük (sabah ve akşam olmak üzere günde iki defa yapılan) ibadetler; haftalık (Pazar günü yapılan Ekmek Şarap Ayini); yıllık (Noel, Paskalya, Haç Yortusu, Meryemana Günü) olarak yapılır. Hıristiyanlıkta ibadetlerin yanında ayrıca vaftiz, Ekmek Şarap Ayini, Kuvvetlendirme ve Günah İtirafı gibi bazı sakramentler de vardır. Hıristiyanlıkta haç en önemli dinî semboldür. Çan kiliselerde yer alan dinî bir semboldür.

Hıristiyanlar için Kudüs ve Vatikan önemli dinî mekânlardandır. Dünyada en yaygın din olan Hıristiyanlık bugün Katolik, Ortodoks ve Protestan kiliselerinden meydana gelmiş ve bunun yanında küçük çaptaki birçok mezhep veya tarikatı da içinde barındıran bir dindir.

Evanjelist ise "iyi haber getiren" anlamına gelmektedir. Avrupa'da ortaya çıkan Amerika'ya yayılan ve günümüzde varlıklarını sürdüren oluşumlardan biri de evanjelik akımlardır. Bu akımların amacı, İncil'in mesajını bütün dünyaya yaymaktır. Evanjelistlerin oluşumunun temel kaynağı Protestanlıktır.